

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Ladislavem Vaško ve věci

žalobce: **PhDr. Z. P.**, narozený X
bytem X
zastoupený Mgr. Evou Kantoříkovou, advokátkou
sídlem Jaselská 14, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 12. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 12. 2024, č. j. X, se **zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna **uhradit žalobci** náhradu nákladů řízení ve výši 7 670 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 12. 2024, č. j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 10. 2024, č. j. X, kterým žalovaná změnila rozhodnutí č. j. X ze dne 16. 11. 2022 tak, že podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) od 5. 4. 2010 zvýšila žalobci starobní důchod na 17 768 Kč měsíčně; výše starobního důchodu je dle

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

príslušných právnych predpisů valorizována, od 1. 1. 2024 náleží 32 084 Kč měsíčně. Dle výroku č. II napadeného rozhodnutí výplata starobního důchodu náleží podle § 55 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění od 14. 10. 2017.

Žaloba

2. V žalobě žalobce konstatoval, že řízení o doplatek důchodu předcházelo řízení o přiznání důchodu, ve kterém mu původně nebyla zhodnocena doba reprezentační činnosti, která byla zhodnocena až na základě rozhodnutí soudu. Předmětný doplatek důchodu byl vyplacen v souladu s dodatečným zhodnocením doby reprezentační činnosti. Žalobce nesouhlasil s tím, že doplatek důchodu je účtován za období od 14. 10. 2017. Dle názoru žalobce doplatek měl být účtován od 5. 4. 2010, tedy ode dne vzniku nároku na starobní důchod dle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Poukázal na to, že o započtení doby reprezentační činnosti žádal opakovaně, přičemž doložil listiny, z nichž vyplýval výkon reprezentační činnosti. Žádost žalobce o započtení doby reprezentační činnosti byla vždy zamítnuta s tím, že žalovaná odmítla započítat reprezentační činnost do doby pojištění. Zdůraznil, že žalovaná měla od počátku dostatek informací o tom, že žalobce vykonával reprezentační činnost a za jakých podmínek ji vykonával, tedy i o skutečnosti, že žalobci byla v souvislosti s reprezentační činností poskytována úplata a tato byla vykonávána pod vedením a „na plný úvazek“. Žalovaná tedy měla dostatek informací k tomu, aby dobu reprezentační činnosti zohlednila jako dobu zaměstnání. Skutečnost, že žalobce jako žadatel o starobní důchod předmětnou dobu pojištění nesprávně právně podřadil, nemá vliv na povinnost žalované tuto dobu správně započíst.
3. Poukázal na to, že žalovaná uvádí, že doplatek přiznala 5 let zpětně od data, kdy žalobce poprvé uplatnil žádost o započtení doby od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 jako doby zaměstnání. Žalobce však nemá povinnost určovat, jakým způsobem má být určitá doba započtena, žalobce splnil své povinnosti spočívající v doložení dokladů potřebných pro započtení předmětné doby. Započtení této doby se nadále aktivně domáhal. Nezapočtení této doby žalovanou nebylo způsobeno nedostatkem podkladů ze strany žalobce, ale nesprávným právním názorem žalované. Důchod měl tak být v souladu s § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění přiznán ve vyšší částce ode dne vzniku nároku na důchod.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná k výzvě soudu předložila správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhla její zamítnutí. Žalovaná konstatovala, že žalobce v počátku požadoval zohlednění doby reprezentační činnosti jako doby studia, a nikoliv jako doby zaměstnání, což nebylo možné, neboť žalobce měl dobu studia zhodnocenou v maximálním možném rozsahu 6 let v období od 5. 2. 1966 do 4. 2. 1972. Až podáním ze dne 14. 10. 2022 žalobce žádal o zhodnocení doby od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 jako doby zaměstnání s argumentací, že v uvedené době nejen studoval na vysoké škole, ale hlavně se věnoval reprezentační sportovní činnosti. Žalovaná uvedla, že doplatek přiznala 5 let zpětně od data, kdy žalobce poprvé uplatnil žádost o započtení doby od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 jako doby zaměstnání.

Replika k vyjádření žalované

5. Žalobce zopakoval, že doplatek měl být účtován od 5. 4. 2010, tedy ode dne vzniku nároku na starobní důchod dle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Žalobce o započtení doby reprezentační činnosti žádal opakovaně, doložil listiny, z nichž vyplýval

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

výkon reprezentační činnosti a charakter reprezentační činnosti. Žádost žalobce o započtení doby reprezentační činnosti byla vždy zamítnuta s tím, že žalovaná odmítla započítat reprezentační činnost do doby pojištění. Nezapočtení doby reprezentační činnosti ze strany žalované nebylo způsobeno nedostatkem podkladů ze strany žalobce, ale nesprávným právním názorem žalované, tedy v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.

Posouzení věci soudem

6. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
7. Žaloba je důvodná.
8. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce uplatnil dne 18. 3. 2010 žádost o starobní důchod s požadovaným datem přiznání od 5. 4. 2010. Na základě této žádosti mu byl rozhodnutím ze dne 8. 6. 2010 od 5. 4. 2010 přiznán starobní důchod ve výši 16 728 Kč měsíčně. Tímto rozhodnutím byla žalobci zhodnocena doba studia po 18. roce věku v období od 5. 2. 1966 do 4. 2. 1972, tj. v maximálním možném rozsahu 6 let dle § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, ve kterých mimo jiné žádal o započtení celé doby studia na Univerzitě Karlově (tj. rovněž v období od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973). Uvedl, že v té době byl státní reprezentant ve vodním slalomu a v té době bylo platné nařízení, že vrcholoví sportovci mají právo si prodloužit studium o dva roky. Toho využil. Rozhodnutím o námitkách ze dne 5. 10. 2010 bylo rozhodnutí ze dne 5. 4. 2010 zčásti změněno tak, že se podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění od 5. 4. 2010 zvyšuje starobní důchod na výši 17 075 Kč měsíčně (došlo k dodatečnému zápočtu doby zaměstnání od 1. 1. 1981 do 30. 6. 1981) a ve zbytku bylo rozhodnutí potvrzeno. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil podáním doručeným žalované dne 10. 1. 2011, v němž opět žádal o započtení vysokoškolského studia v období od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 vzhledem k tomu, že jeho studium bylo prodlouženo z důvodu státní reprezentace z iniciativy ČSTV. Žalobce měl za to, že účelem úpravy bylo postihnout ty, kteří si studium prodloužili bezdůvodně. Toto podání bylo posouzeno jako žaloba a postoupeno Městskému soudu v Praze. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 15. 2. 2011, č. j. 4 Ad 8/2011–15, byla žaloba odmítnuta pro opožděnost. Žalobce rovněž požádal o odstranění tvrdosti. Rozhodnutím ministra práce a sociálních věcí ze dne 8. 6. 2011 nebylo žádosti o odstranění tvrdosti zákona vyhověno, neboť v zákonné podmínce hodnocení doby studia jen v rozsahu prvních šesti let tohoto studia po 18. roce věku nebyla shledána tvrdost předpisů o sociálním zabezpečení. Žalobce se v roce 2021 obrátil také na veřejného ochránce práv, který v jeho důchodové záležitosti provedl šetření. Dle názoru veřejného ochránce práv by měl být žalobce po dobu, kdy byl začleněn do reprezentačního družstva, považován za zaměstnance podle § 2 odst. 2 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění účinném do 30. 6. 1990. Žalovaná s tímto názorem nesouhlasila.
9. Žádostí ze dne 14. 10. 2022 požádal žalobce o změnu starobního důchodu. V této žádosti uvedl, že se domnívá, že mu jako doba důchodového pojištění mělo být zhodnoceno také období od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 jako doba zaměstnání dle § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a § 8 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995. V tomto období nejen studoval na vysoké škole, ale hlavně se věnoval reprezentační sportovní činnosti, která dle jeho názoru splňuje podmínky pro to, aby byla pro účely důchodového pojištění hodnocena jako doba zaměstnání. Již dříve doložil, že jeho vysokoškolské studium bylo prodlouženo a sportovní Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

činnost byla vykonávána v zájmu státní reprezentace. Tuto žádost o zvýšení důchodu žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 16. 11. 2022 s tím, že k době studia od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 nemůže být přihlédnuto, neboť se jedná o dobu studia po 18. roce věku, kterou lze hodnotit v rozsahu prvních šesti let tohoto studia, tj. od 5. 2. 1966 do 4. 2. 1972. Toto rozhodnutí žalobce napadl námitkami a žalovaná jej potvrdila rozhodnutím o námitkách ze dne 11. 1. 2023. Rozhodnutí o námitkách žalobce napadl žalobou.

10. Zdejší soud rozsudkem ze dne 18. 3. 2024 rozhodnutí o námitkách ze dne 11. 1. 2023 zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Dle právního názoru soudu sportovní činnost žalobce, reprezentanta ve vodním slalomu, splňovala podmínky pro to, aby byla považována za zaměstnání dle § 27 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění účinném do 30. 6. 1975 (dále jen „zákoník práce“). Žalobce tak byl v průběhu jejího výkonu zaměstnancem dle § 2 odst. 2 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění účinném do 31. 1. 1981. Doba od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 tedy má být zhodnocena jako doba zaměstnání dle § 6 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb., resp. dle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995, a tudíž jako doba důchodového pojištění. Následně žalovaná vydala prvostupňové rozhodnutí ze dne 1. 10. 2024, proti němuž podal žalobce námitky, které žalovaná zamítla napadeným rozhodnutím.
11. Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění platí, že zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Důchod nebo jeho zvýšení se přitom doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení; pro běh této lhůty platí § 55 odst. 2 věta druhá a třetí obdobně. Důchod nebo jeho zvýšení se však doplatí ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, v případě, že důchod nebyl přiznán nebo byl vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.
12. Pro posouzení, zda měla žalovaná žalobci poskytnout doplatek již ode dne přiznání starobního důchodu (tj. od 5. 4. 2010), nebo ode dne 14. 10. 2017 (tedy pět let před podáním žádosti o zvýšení důchodu ze dne 14. 10. 2022), je nezbytné zodpovědět otázku, zda byl postup žalované v řízení o přiznání důchodu správný.
13. Za podstatné považuje soud skutečnost, že se žalobce již v řízení o žádosti o starobní důchod ze dne 18. 3. 2010 domáhal započtení celé doby studia na Univerzitě Karlově, tj. i období od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973; k tomuto žalobce také předkládal listiny, které dle něho dokládají, že se mělo jednat o dobu pojištění.
14. Žalovaná tedy již v řízení o žádosti žalobce o starobní důchod získala informaci o tom, že žalobce v určitém období vykonával činnost, která by mohla založit jeho účast na důchodovém pojištění. Je sice pravda, že žalobce v řízení o žádosti o starobní důchod tvrdil, že i období od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 je doba jeho studia. Nicméně je třeba zdůraznit, že povinností žadatele o starobní důchod není, aby správně kvalifikoval doby pojištění či náhradní doby pojištění. Je naopak na žalované, aby činnost, o které žadatel o starobní důchod tvrdí, že mu mohla založit účast na důchodovém pojištění, v souladu se zákonem vyhodnotila.
15. Lze připomenout, že správní řízení je ovládáno zásadou vyšetřovací. Žalovaná je proto povinna v řízení o přiznání důchodu zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné shody s prvopisem potvrzuje G. Z.

pochybnosti, a za tím účelem si opatřit nezbytné důkazní prostředky. Žadatelé o dávky jsou povinni žalovanou informovat, jaké doby pojištění získali a předložit o nich všechny důkazní prostředky, které mají k dispozici. Bez spolupráce pojištěnce by některé doby pojištění žalovaná nemohla zhodnotit. Odpovědnost za objektivně zjištěný stav věci však leží na žalované.

16. Soud shrnuje, že žalovaná se informací o tom, že žalobce vykonával reprezentační činnost, dozvěděla již v řízení o žádosti žalobce o přiznání starobního důchodu. Protože žalovaná jako správní orgán aplikující právo zná právní úpravu, měla se již v tomto řízení zabývat otázkou, zda reprezentační činnost žalobce byla dobou pojištění, či nikoliv. To však žalovaná neučinila a ustrnula na závěru, že období od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 nelze uznat jako dobu studia.
17. Soud poté poukazuje na závěry svého rozsudku ze dne 18. 3. 2023, č. j. 54 Ad 2/2023-81, které byly významně modifikovány rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2025, č. j. 7 Ads 74/2024-61, že sportovní činnost žalobce, reprezentanta ve vodním slalomu, splňovala podmínky pro to, aby byla považována za zaměstnání dle § 27 zákoníku práce. Žalobce pak byl v průběhu jejího výkonu zaměstnancem dle § 2 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců, tj. byl i důchodově pojištěn.
18. Soud tak uzavírá, že žalovaná v důsledku jejího dlouhodobého nesprávného názoru spočívajícího v tom, že období od 4. 2. 1972 do 1. 12. 1973 nelze vůbec hodnotit jako dobu pojištění, pochybila již v řízení o žádosti žalobce o starobní důchod. Doplatek starobního důchodu tak měl být žalobci doplacen již od data přiznání starobního důchodu, tedy od 5. 4. 2010, a to v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení dle § 56 odst. 1 písm. b) věty třetí zákona o důchodovém pojištění. Rozhodnutí žalované je tedy nezákonné.
19. Žalovaná tedy v dalším řízení tedy rozhodne o tom, že doplatek starobního důchodu náleží žalobci od data přiznání starobního důchodu, přičemž bude vycházet ze závěrů rozsudku zdejšího soudu ze dne 18. 3. 2023, č. j. 54 Ad 2/2023-81, které byly významně modifikovány rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2025, č. j. 7 Ads 74/2024-61; oba uvedené rozsudky jsou žalované známy.
20. Soud dále v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. pro nadbytečnost neprovedl žalobcem navržené dokazování, neboť pro posouzení námitek žalobce postačoval obsah správního spisu.
21. Soud proto shrnuje, že shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost výrokem I. rozsudku zrušil. Zároveň soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalované k dalšímu řízení, v němž bude podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
22. Jelikož měl žalobce ve věci plný úspěch, soud výrokem II. podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalované povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě v celkové výši 7 670 Kč. Náhrada se skládá z odměny a náhrady hotových výdajů zástupkyně žalobce. Výše odměny a náhrady vychází z vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“). Advokátní tarif byl s účinností od 1. 1. 2025 novelizován vyhláškou č. 258/2024 Sb.; podle čl. II této vyhlášky platí, že *„za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky.“*

23. Zástupkyně žalobce učinila dva úkony právní služby [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu; podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] před 1. 1. 2025. Za tyto úkony podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 7 bodem 3 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, náleží odměna 2x 1 000 Kč, tj. 2 000 Kč, a podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (dva režijní paušály po 300 Kč). Po 1. 1. 2025 učinila zástupkyně žalobce jeden úkon právní služby [replika ze dne 21. 2. 2025 – § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za tento úkon podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 7 bodem 5 a § 9 odst. 5 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025, náleží odměna 4 620 Kč a podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů 450 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 27. ledna 2026

Mgr. Ladislav Vaško v. r.
samosoudce